

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)

Облік і аудит
(назва освітньої програми)

на тему: «Облік і контроль дебіторської та кредиторської заборгованості: сучасні проблеми та методи вдосконалення (на прикладі ТОВ «Баско»)»
(назва теми)

Виконавець:

студент факультету менеджменту,
обліку та інформаційних технологій

Коршиков Олександр Вікторович _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

Науковий керівник
д.е.н., професор
(науковий ступінь, вчене звання)

Лоханова Наталія Олексіївна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми: У сучасній ринковій економіці каталізатором змін, що відбувається у виробництві, реалізації та на самперед у споживанні товарів виступає – оптова торгівля. В останні роки на теренах України постійно відбувається зростання кількості як великих так і малих оптово-роздрібних підприємств. Торгівля як галузь економіки та вид економічної діяльності, об'єктами якої є товарообмін, купівля-продаж товарів, та насамперед обслуговування клієнтів у процесі самої реалізації товарів, транспортування, та зберігання товарів. Відіграє невід'ємну стратегічну роль у суспільстві.

Основною метою підприємств оптової торгівлі є реалізація товарів та отримання прибутку від оптової торгівлі товарами.

Непохибно розроблений та налагоджений облік та контроль повинні забезпечити всіма необхідними матеріалами весь управлінський персонал та власників господарюючого об'єкта з метою поглибленого та змістовного аналізу результатів господарської діяльності та прийняття відповідних управлінських рішень задля результативного підвищення ефективної діяльності підприємства. Враховуючи характер діяльності підприємств оптової торгівлі - безупинний технологічний процес та особливості ведення обліку, аналізу та внутрішнього контролю в оптовій торгівлі залишаються актуальними і на сьогоднішній день.

Проблеми та особливості ефективного здійснення операцій із руху, витребування та виробництво товарів у оптовій торгівлі досліджували такі науковці та дослідники, як: Алієв Т., Біловодська О.А., Іваненко В.О., Дроздова О.Г., Атамас П.Й., Жолнер І.В. Кислий В.М., Олефіренко О.М., Смоляник О.М., Тарасова М., Максимова В.Ф. та інші. Загальні питання організації системи внутрішнього контролю за розрахунками з дебіторами та кредиторами розглядали такі вчені-науковці, як М.Т. Білуха, Ф.Ф. Бутинець, Л.В. Гуцаленко, Р.Т. Джога, В.П. Завгородній, Б.Ф. Усач та інші. Теоретична та практична значимість дослідження визначила вибір теми та формування меті завдань кваліфікаційної роботи.

Мета та завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних засад та діючої практики обліку та контролю товарних операцій в оптовій торгівлі, розгляд рекомендацій та пропозицій для вдосконалення їх організації з метою покращення інформаційної бази системи управління ефективністю виробничої діяльності суб'єкта господарювання.

Така спрямованість сприяла постановці та розв'язанню наступних завдань щодо розкриття в роботі:

- економічної сутності дебіторської та кредиторської заборгованості їх класифікації сутність та оцінки відповідно до стандартів обліку;
- особливостей обліку Дебіторської та кредиторської заборгованості в оптовій торгівлі;
- визначення проблематики обліку дебіторської та кредиторської заборгованостей операцій на підприємствах оптової торгівлі;
- надати характеристику базового підприємства та розкрити особливості його облікової політики щодо обліку дебіторської та кредиторської заборгованості;
- охарактеризувати практичні аспекти обліку дебіторської та кредиторської заборгованості операцій на базовому підприємстві та особливості його автоматизованої форми;
- розкрити теорію та практику контролю товарних операцій;
- надати рекомендації щодо напрямів вдосконалення обліку та внутрішнього контролю на підприємстві;
- провести аналіз стану та руху товарів на підприємстві.
- розробити економіко-математичне моделювання діяльності підприємства

Предмет та об'єкт дослідження. Предметом дослідження є комплекс практичних та теоретичних питань обліку, контролю та аналізу товарних операцій в оптовій торгівлі.

Об'єктом є облік та контроль товарних операцій на ТОВ «Баско».

Підприємство займається оптовою торгівлею лісоматеріалами, будівельними матеріалами та сантехнічним обладнанням.

На даному товаристві облік є автоматизованим на базі облікової програми «1С Підприємство 7.7. Бухгалтерія для України». Ведення бухгалтерського обліку виконує підрозділ бухгалтерії на чолі з директором.

Методи дослідження. Під час написання кваліфікаційної роботи застосовано системний підхід із використанням загальнонаукових та спеціальних методів і прийомів пізнання: індукція, дедукція, аналогія, абстрагування і порівняння із застосуванням діалектичного та історичного методів. При дослідженні нормативно-правового регулювання товарних операцій використовувалися методи теоретичного узагальнення, групування і конкретизації. Вивчення теоретичних положень з організації бухгалтерського обліку та контролю на використанні методів наукового пізнання, до яких відносяться: При аналізі діяльності підприємства використовуватимуться специфічні способи та прийоми економічного аналізу. Для обробки, аналізу і реєстрації інформації в роботі використовувалися засоби Microsoft Excel і Microsoft Word.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою дослідження у кваліфікаційної роботі є наукові праці, опубліковані вітчизняними та іноземними науковцями з проблем удосконалення методики оцінки, обліку, контролю аналізу товарних операцій, ПСБО матеріали періодичних видань з обліку, контролю і аналізу; первинні документи облікові реєстри та звітність підприємства ТОВ «Баско»; довідкові та інформаційні видання, інтернет-ресурси.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (67 найменувань) та 21-го додатку. Загальний обсяг роботи становить 89

сторінок. Основний зміст викладено на 80 сторінках. Робота містить 14 таблиць, 13 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні аспекти обліку та контролю дебіторської та кредиторської заборгованості»* досліджено генезис теоретичних підходів до трактування економічної сутності дебіторської та кредиторської заборгованості; розглянуто види та класифікації дебіторської та кредиторської заборгованості відповідно до національних та міжнародних стандартів; розглянуто організацію синтетичного та аналітичного обліку дебіторської та кредиторської заборгованості.

У другому розділі *«Організація обліку дебіторської та кредиторської заборгованості на ТОВ «Баско» і шляхи його»* розглянуто загальні засади обліку розрахунків з дебіторами та кредиторами; особливості обліку дебіторської та кредиторської заборгованості на ТОВ «Баско»; автоматизація розрахунків з дебіторами та кредиторами та методи вдосконалення розрахунків з дебіторами та кредиторами на ТОВ «Баско».

У третьому розділі *«Контроль та аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості на ТОВ «Баско»»* розглянуто джерела та завдання контролю дебіторської та кредиторської заборгованості; методичні засади обліку кредиторської та дебіторської заборгованості на ТОВ «Баско»; аналіз стану дебіторської та кредиторської заборгованості на ТОВ «Баско»; економіко-математичне моделювання.

ВИСНОВКИ

В результаті виконання кваліфікаційної роботи були виконані дослідження які спрямовані на розробку та впровадження пропозицій, щодо вдосконалення ведення обліку, аналізу та контролю руху дебіторської та кредиторської заборгованості в торгівлі на ТОВ «Баско». На сам перед в роботі було проведене вивчення теоретичних аспектів обліку, та аналізу дебіторської та кредиторської заборгованості. Були розглянуті такі поняття як: дебіторська заборгованість, кредиторська заборгованість, безнадійна заборгованість, реалізація товарів, товарооборот та інше. За результатами проведених досліджень можна зробити висновок, що торговельна діяльність є ініціативною комерційною діяльністю зі здійснення купівлі-продажу товарів народного вжитку громадянами та юридичними особами задля отримання прибутку. Підприємства різних форм власності виконують операції купівлі та продажу товарів для того, щоб забезпечити свою торговельну діяльність. Внаслідок торговельної діяльності підприємств здійснюється безперервний товарообіг між виробничими підприємствами та безпосередніми споживачами. Висунуті пропозиції сприятимуть зростанню ефективності відображення дебіторської та кредиторської заборгованості в системі обліку роздрібного підприємства та забезпечать формування відповідної інформації для прийняття своєчасних і ефективних управлінських рішень за окремими напрямками продажу. Об'єктом нашого практичного дослідження в кваліфікаційній роботі стало ТОВ «Баско», яке спрямовує свою діяльність на оптовій та роздрібній торгівлі лісоматеріалами та будівельними матеріалами як вітчизняного так і іноземного виробництва. Нами було досліджено документальне оформлення обліку дебіторської та кредиторської заборгованості на ТОВ «Баско». Ми визначили що на підприємстві облік товаро-матеріальних цінностей ведеться бухгалтерією на чолі з директором. Надалі ми розглянули господарські операції підприємства, що відображаються на рахунках бухгалтерського обліку в

програмі підприємства. Наведено приклади відображення первинних документів облікових герістрів щодо операцій надходження та реалізації товарів. У роботі розглянуто порядок ведення обліку обліку товарних операцій в автоматизованій бухгалтерській програмі «1С:Підприємство 7.7. Бухгалтерія для України.» а також практичного застосування програмного забезпечення «М.Е.док» яке має широке використання для подання фінансової та статистичної звітності до державних органів України. Було здійснено аналіз основних фінансових показників фінансовогосподарської діяльності на підставі фінансової звітності ТОВ «Баско» Підприємство має абсолютно стійкий фінансовий стан, оскільки власний оборотний капітал повністю перебиває величину запасів. Таким чином ми можемо сказати що ТОВ «Баско» є не незалежним від позикового капіталу оскільки здійснює свою торгівельну та фінансову діяльність за рахунок власних коштів. При збереженні заданих темпів становище підприємства буде стабілізуватися та покращуватися на ринку. В даній роботі було проаналізовано практичну діяльність організації та було винесено такі висновки, такі показники як оборотність активів, запасів кредиторської та дебіторської заборгованостей в цілому є досить непоганими. Керівництву нашої організації слід і надалі дотримуватися обраної політики в управлінні та розвитку товариства, що і на дасть йому можливості і надалі розвиватися швидкими темпами

В процесі дослідження та виконання кваліфікаційної роботи було надано пропозиції розроблення пропозицій щодо удосконалення обліку та контролю за станом та рухом дебіторської та кредиторської заборгованості на ТОВ «Баско», зокрема :створення постійної діючої інвентаризаційної комісії; відкрити окермий субрахунок для списання безнадійної заборгованості ; впровадити окреме фінансування для підвищення освітнього рівня персоналу товариства; Для забезпечення раціональної організації обліку дебіторської та кредиторської заборгованості необхідно: встановити

чітку систему документообігу і суворий порядок оформлення операцій з руху матеріальних цінностей; проводити в установленому порядку інвентаризації та вибіркові перевірки наявності товарів і вчасно відображати в бухгалтерському обліку результати цих інвентаризацій та перевірок; дотримуватись норм та правил організації зберігання товарно-матеріальних цінностей; застосовувати засоби механізації та автоматизації обліково-обчислювальних робіт з використанням програм складського обліку. На нашу думку, вдосконалення документообігу та облікової документації взагалі необхідно здійснювати в наступних напрямках: зростання оперативності обробки та оформлення інформації про реалізацію товарів на підприємстві; підвищення рівня об'єктивності аналітичної інформації з первинних документів; збільшення контролю процесу обліку списання товарів та виробничих запасів; посилення економії витрат ресурсів та праці на обробку та оформлення документів. Таким чином, в кваліфікаційній роботі було розглянуто та проаналізовано ведення обліку та здійснення контролю, проведено аналіз стану дебіторської та кредиторської заборгованості на ТОВ «Баско» що сприяло закріпленню та поглибленню знань які були вивчені в процесі теоретичного навчання, знати рішення для поставлених завдань, за допомогою логічного мислення обґрунтувати та розкрити практичні рекомендації для нашого підприємства

Щодо вдосконалення систем обліку та контролю на підприємстві ТОВ «Баско». Підприємство не має окремого підрозділу – внутрішнього контролю. Це є негативною стороною організації управління за господарської діяльністю товариства. Основні контрольні функції здійснюються працівниками під час виконання власних функціональних обов'язків. Значне місце в організації внутрішнього контролю на підприємстві займає інвентаризація. Якість внутрішнього контролю залежить від забезпечення процесу науково-методологічними методами організації та методики контролю за наявністю та рухом дебіторської та кредиторської

заборгованості. Отже і стратегія внутрішнього контролю повинна складатися певним чином на організації контролю бухгалтерського обліку придбання товарів, організації складського обліку, визначення витрат та визначення фінансового результату підприємства. На підприємстві необхідно розробити положення, які визначають функціональні засади організації контролю та його проведення та формальні типові процедури контролю щодо конкретних фінансових і господарських операцій, які дозволяють упорядкувати взаємовідносини працівників з приводу контролю фінансово-господарської діяльності, ефективно управляти ресурсами, оцінювати рівень достовірності (якості) інформації для прийняття управлінських рішень.